

Message Four

Num Ningnan A Tsawm Htap Ai Lam

Hti na Chyum daw: Rom.6:19-22, Ehp.5:25-27, Shr.19:7-9, 1Ht.5:23, Smg.8:13-14.

I. Kāta daw hkri tung myit jāsāt hpe jāsān jāseng ya ai mābyin yan gaw Hkristu a tsawm htap ai, chyoipra ai, hpung shingkaung hte hpring tsup ai num ningnan byin wa u ga, anhtē hpe shātsawm shāhtap ya ai hku nna, anhtē a asak hte seng ai hkye hkrang la ai mābyin yan rai nga ai-1Ht.4:3a, 1Pet.1:15-16, Ehp.1:405, 1Ht.5:23-24, Rom.6:19, 22.

A. Ehp 5:25-27 hta anhtē ni hpang de Hkristu hpe ninggam māsum hta ē htawng mādun da ai Kārai Kāsang a hpring tsup ai hkye hkrang la ai lam yawng hpe hpaw mādun da ai.

1. Lai wa sai ten hta Hkrang shaw la ai wa hku nna Hkristu gaw anhtē a tāra hte seng ai hkrang shaw la ai lam a mātu Hpung a hpang de tinang hkum hpe ap jaw ya wu ai- “La ni ē, Hkristu gaw dai Hpung hpe tsawra nna, Shi hkum hpe nan de a mātu ap kau ya wu ai hte mären, nanhtē a mādun jan ni hpe tsawra nga mu”-Kāji.25.
2. Ya aten hta ē, asak jaw ai Wēnyi hku nna Hkristu gaw Hpung hpe Shi a dat mābyin māsa hte hpring tsup shāngun ai a mārang ē, kāta daw hkri tung myit jāsāt hta shāchyoi shāpra ya nga ai, shing rai yang she, num sha gaw Mādun a ningrum ningtau byin wa lu na rai nga ai. Da ndai gaw num ningnan hpe shātsawm shāhtap ya nga ai lam hte num ningnan hkyen lājang ya ai lam hku nna asak hte seng ai hkye hkrang la ai lam rai nga ai-‘Dai Hpung hpe hka hte mungga ē hka shin kau ai hte jāsān jāseng kau nhtawm’-kāji.26.
3. Htawm hpang hta la ningnan hku nna Hkristu gaw shi a myit dik myit pyaw lam a mātu, shi a ningrum ningtau jan hku nna Hpung hpe tinang nan a hpang de ap jaw la na rai nga ai-‘Dai hpe shāchyoi shāpra nna, agang chyālang hte kāpum kāpam re ai hpa mung n lawm ai sha, chyoipra ai hte māra n rawng ai Hpung hpe shi hkuum nan a mātu māra ap tawn da na, de a mātu shi hkum nan hpe ap jaw wu ai-kāji.27.
4. Lai wa ai ten hta Hkristu gaw Hpung a mātu tinang hkum hpe ap kau wu ai. Ya ten hta Mādun gaw Hpung hpe shāchyoi shāpra ya nga nna, htawm hpang prat hta Mādun gaw Shi a myit dik myit pyaw lam a mātu, Shi a ningrum ningtau jan hku nna Hpung hpe tinang nan hpang de ap la na rai nga ai. Dai mājaw Hpung hpe tsaw ra nga ai lam gaw numsha hpe jāsān jāseng ya na mātu rai nna, Hpung hpe shāchyoi shāpra ya nga ai lam gaw hpung shingkaung hte hpring tsup ai Hpung hpe tinang nan a hpang de ap jaw la lu na mātu rai nga ai.

B. Num ningnan a tsawm htap ai lam gaw Hpung kāta de bang ya nna hkrang shāpraw hkrum ai Hkristu hpang kaw nna sa wa ai rai nna, Hpung kaw nna shādan shālang wa u ga nga; Hpung kaw nna pru wa ai-Esa.43:7, Ehp.3:21.

C. Hkristu gaw ngam nga ai Mādun a māsha ni hta hpung shingkaung hte tsawm htap ai shanghkawng rai nga ai-Esa.28:5.

1. Jan mau gaw baw chyawp (snr) bungkhaw zawn rai nna, shanghkawng gaw dai jan mau a tsawm htap dik htum, sāri sādang nga dik htum adaw rai nga ai-Pru.28-39, 29:6, Esa.62:3.
2. Anhtē gaw Mādun a tsawm htap ai htingnu rai nga ai Hpung hta Mādun Kārai a tsawm htap ai lam hpe nhkring nsa yu māda ra nga ai, shing rai yang she, anhtē gaw anhtē a tsawm htap ai shanghkawng rai nga ai Mādun hte arau Mādun a tsawm htap ai num ningnan byin wa na mātu māra hpung shingkaung ninggam mi kaw nna kāga ninggam mi de hkrang nsam gālai shai let, Mādun Kārai a gawp ē tsawm htap wa lu na rai nga ai-2Ko.3:18, Shr.19:7-9, Esa.28:5, Shk.27:4, Esa.60:1, 7, 13, 19, 62:3, Shr.21:11.

II. Bai lu la ai lam hta Mādun Kārai a mādung bungli gaw anhtē hpe Mādun a hpung shingkaung hte hpring tsup ai num ningnan hku nna hkyen lājang wa lu na mātu māra, Mādun a teng man ai bungli rai nga ai. Ehp 5:26 hta tsun tawn da ai nhkring nsa kāta daw myit jāsāt hpe jāsān jāseng ya ai lam hta lai nna hkungran num hpe hkyen lājang lu na kāga ladat n nga sai, dai hku sha n rai yang Shr 19:7-9 hpring tsup lu na mung n rai nga ai.

A. Hpung rai nga ai anhtē gaw Mungga a hka hta anhtē hpe kāshin shātsai ya nga ai asak jaw ai Wēnyi rai nga ai Hkristu a jāsān jāseng ya ai mābyin yan a mārang ē mawn sumli hkrum ai-Ehp.5:26-27.

1. Da ndai gaw Mungga a hka hta anhtē hpe kāshin ya nga ai asak jaw ai Wēnyi rai nga ai Hkristu a jāsān jāseng ya ai mābyin yan a mārang ē mawn sumli ya ai lam rai nga ai-Ehp.5:26-27.
2. Asak jaw ai Wēnyi hku nna Hkristu gaw ga shāga ai Wēnyi re. Mādun tsun shāpraw ai ga hkaw shāgu gaw anhtē hpe kāshin ya ai mungga rai nga ai. Dai gaw gālai shai ai lam n nga ai mungga rai nga ai Logos hpe mādi mādun ai n rai, Mādun Kārai gaw ya anhtē hpang de shāga nga ai ga, ya nan nan shāga nga ai ga Rhema hpe mādi mādun ai- Mat.4:4, Yhn.6:63, Shr.2:7, 22:17a, mādun; Esa.6:9-10, Mat.13:14-15, Kas.28:25-31.
3. Hkristu a ga shāga ai lam gaw dai Wēnyi re. Mādun a ga shāga ai lam gaw asak jaw ai Wēnyi a myi man nan rai nga ai-Yhn.6:63, Ehp.6:17.

4. Asak jaw ai Wēnyi ngu ai kăta hta shănu nga ai Hkristu gaw nsoi nsa măbyin yan hte dingsa lam hpe kăshin ya nga nna, ningnan hte mălai bang ya let, kăta daw hkrang nsam gălai shai ai lam hpe byin wa shăngun lu u ga, ya nan nan asak hkrung nga ai mungga hpe dingyang tsun shăpraw taw nga ai.
- B. Dai zawn re ai kăshin ya nga ai măbyin yan a mărang ē anhtē gaw Mădu a san seng ai, tsawm htap ai, Kărai Kăsang hpe shădan shăleng lu ai num ningnan, kăpum kăpam (snr) nhpring tsup ai lam hpa mung n nga ai num ningnan byin wa na mătu Hkristu hte ing shang hpring tsup hkrum nna, Hkristu hte mawn sumli hkrum ga ai-Shr.19:7, mādun; Smg.6:13, 8:13-14.
- C. Asak jaw ai Wēnyi hku nna Hkristu gaw mungga a hka ē kăshin ya ai hku nna, numsha hpe kăshin ya nga ai a jaw ē, Hpung hpe shăchyoï shăpra ya nga ai. Kărai hte seng ai sawn sum ru ai lam hku nna, ndai shăra hta na hka gaw lwi nga ai hka shi hte shingdaw da ai, Kărai Kăsang a lwi nga ai asak hpe mădi mādun ai (Pru.17:6, 1Ko.10:4, Yhn.7:37-39, Shr.717, 21:6, 22:1, 17). Anhtē gaw ya dai zawn re ai kăshin ya nga ai măbyin yan hta nga nga ga ai, dai hku nna Hpung gaw san seng ai lam hte măra n kap ai lam nga wa lu na rai nga ai.
- D. Ehp 5:26 hta na kăshin kămun ai lam a mătu Greek ga si a dingtawk lăchyum gaw “Ang” rai nga ai. Ga shăka dingsa hta na hkinjawng agyi ni gaw shanhtē a dinghta hte seng ai agang chyălang re ai lam ni hpe kăshin na ‘ang’ hpe lang ma ai (Pru.30:18-21). Lăni hte lăni, jăhpawt shăgu, shăna shăgu anhtē gaw chyum laika hpang de sa ra nna, mungga a ang hta kăshin jăsan hkrum ra ai.
- E. Pawlu gaw mungga hpe de a kăshin ya ai măbyin yan hte arau tsun shăpraw ai shăloi, Greek ga si Rhema hpe jai lang da ai (Ehp.5:26). Logos gaw chyum laika hta ē shinggan daw ka mătasing tawn da ai Kărai Kăsang a mungga re. Rhema gaw tuk hkrak re ai lădaw lăman anhtē hpe Kărai Kăsang tsun shăga ai ga re (Mrk.14:72, Luk.1:35-38, 5:5, 24:1-8).
- F. Rhema gaw anhtē hpang mărai hkum măsă hku nna lăma ma hpe dingtawk hpaw mādun ya ai. Dai gaw anhtē hpăran hpăreng na mătu ra gădawn ai lam hte anhtē kăshin kămun hkam na mătu ra gădawn nga ai lam hpe mādun ya ai (Măgri ang gaw shingna bai htawng lu ai pat lăngai re-Pru.38:8). Anhtē lăngai hkrai a mătu ahkyak dik htum ai gaw ndai lam rai nga ai-Kărai Kăsang gaw daini ngai hpang shi a ga shăga nga a ni?
- G. Anhtē dingyang mănu shădan ai lam lăngai gaw Mădu Kărai măhtang daini anhtē hpang dingtawk ga shăga nga ai lam re. Asak hta teng sha gălu kăba ai lam gaw Kărai Kăsang hpang kaw nna ga shăga ai lam hpe anhtē dingtawk hkap la lu ai lam ntsa mādung ai. Anhtē ni hta Mădu a ga shăga ai lam nga ai sha nan, Wēnyi hte seng ai mănu jet jet rai nga ai-Heb.3:7-11, 15, 4:7, Shk.95:7-8.
- H. Anhtē a akyu hpyi ai lam ni hta mādung gaw Mădu Kărai a ga shăga ai lam hpe ra mărin ai lam rai ra ai. Dai lam gaw shi a ningrum ningtau hku nna num ningnan hpe lu la măyu nga ai Shi a myit măsın ra shărawng ai lam hku nan, Mădu a htani htana yaw măsing bandung hpe hpring tsup shăngun na mătu anhtē hpe dang di shăngun ai-Shr.2:7, mādun; 1Sa.3:1, 21, Amo.3:7.
- I. Grai nan tatut re ai myit măju jung lam hta Mădu Kărai a myi man gaw Mădu a ga shăga ai lam hte lăngai sha nga nga ai. Mădu ga shăga shăgu, anhtē a kăta hta Mădu a myi man nga nga ai lam anhtē chyē lu ai. Hkristu a ga shăga ai lam gaw asak jaw ai Wēnyi a myi man nan rai nga ai.
- J. Anhtē a kăta hta asak jaw ai Wēnyi hku nna shănu nga ai Hkristu a ga shăga ai lam gaw anhtē a măbyin măsă hte hkri tung myit jăsat hta nga ai dam măbyin dingsa hpe mălai bang ya na mătu, anhtē a kăta de dat măbyin măsă ningnan hpe bang ya ai chyoïpra ai hka rai nga ai. Ndai nsoi nsa măbyin yan hku nna jăsan jăseng ya ai lam gaw asak hta jet ai kăta daw gălai shai ai lam hpe byin pru wa shăngun nna, dai gaw kăta daw hkri tung myit hpe jăsan jăseng ya ai lam hte hkrang nsam gălai shai ya ai lam ajet rai nga ai.
- K. Anhtē gaw anhtē a Wēnyi hta ē nga ai asak jaw ai, ga shăga ai Wēnyi rai nga ai Hkristu hte mawn sumli hkrum ra na rai nga ai. Asak jaw ai Wēnyi hku nna anhtē a kăta hta Mădu Kărai a ga shăga ai lam ai a mărang ē, anhtē gaw Mădu a hpung shingkan hte hpring tsup ai Hpung byin wa ga ai-Ehp.5:26-27, Shr.2:7.

III. Ehp 5:27 hta Hkristu a num ningnan hku nna Hpung gaw hpang jăhtum hta “jăsan jăseng kau nhtawm, dai hpe shăchyoï shăpra nna, agang chyălang hte kăpum kăpam re ai hpa mung n lawm ai sha, chyoïpra ai hte măra n rawng ai” hpung dan hkung ai Hpung, Kărai Kăsang hpe shădan shăleng ai Hpung byin wa na hpe hpaw mādun da ai.

- A. Anhtē a lăngai sha re ai tsawm htap ai lam gaw anhtē a kăta kaw nna Hkristu a htoi tu ai lam rai nga ai. Anhtē a kăta hta Hkristu mănu shădan ai lam gaw Shi hkum nan a dan leng ai lam rai nga ai-Shk.50:2, 2Ko.3:15-18, mādun; Pru.28:2.
 1. “Na a myi gaw hkawhkam wa hpe, shi a hpung shingkan hte hpawn mu lu nna, (Esa.33:17a), “Hkawhkam wa gaw na a ahpraw tsawm ai ra a yang gaw” (Shk.45:11a)
 2. “Nye a nja jan ē, nang gaw Tirza märe zawn, tsawm nga ndai; Yerusalem märe zawn, tsawm htap nga ndai; dawnghkawn lang ai luksuk zawn, hkrit mai nga ndai”-Smg.6:4.
- B. Num ningnan hkyen lăjang hkrum ai lam ngu ai gaw numsha măhtang “Hpaw tu ai hte san seng ai lăchyit nba” hpe bu hpun da ai lam rai nna, dai lăchyit nba gaw “chyoipra ai ni a ding hpring ai lam” rai nga ai (Shr.19:8). Ndai lăchyit nba gaw num ningnan a tsawm htap ai lam rai nga ai.

- C. Hkungran ai nhtoi hta la nnan gaw num ningnan a atsam mǎrai hta numsha a tsawm htap ai lam hpe grau nna ahkyak tawn ai. Anhtē a Kārai Kāsang Mǎdu Yēsu nan mung, anhtē a shinggyim rudi kaw nna Shi hkum nan a tsawm htap ai lam hpe mǎdung ahkyak tawn ai. Anhtē gaw lāni hte lāni Hkristu hte mawn sumli hkrum ra nga ai, shing rai yang she anhtē gaw Mǎdu a tsaw awng shārawng hpa num ningnan hku nna Mǎdu hpang de ap nawng hkrum lu u ga: hkyen lǎjang hkrum lu na rai nga ai.
- D. Anhtē gaw Mǎdu a mungga hpe akyu hpyi hti ai hte myit mang hti shākrai ai ai jaw ē (Ehp.6:17-18, Shk.119:15) Mǎdu a mungga hta Mǎdu Kārai a tsawm htap ai lam hpe yu mǎda na aten la ai shāloi, Mǎdu gaw anhtē a tsawm htap ai lam byin wa nna, anhtē gaw Mǎdu a tsawm htap ai htingnu byin wa na mǎtu Mǎdu a mǎrang ē mawn sumli hkrum lu ga ai mǎjaw, Mǎdu nan mung tsawm htap ai lam nga wa lu na rai nga ai (27:4, 2Ko.3:18, Esa.60:7b, 9b, 19b, 21b).
- E. Ehp 5:26 hta na Mungga a hka hta kǎshin ya ai lam gaw mǎdung hku nna agang chyǎlang re ai lam hte kǎpum kǎpan re ai lam ni hpe hpǎran hpǎreng ya ai. Agang chyǎlang ngu ai gaw rudi asak hte seng ai lāma ma hpe mǎdi mǎdun nna, kǎpum kǎpan re ai lam ngu ai gaw ugut gu ai lam hte seng nga ai. Asak hka sha nan, asak a hkrang nsam gǎlai shai ai lam hte dai zawn re ai ningra ai lam ni hpe nsoi nsa mǎbyin yan hku nna kǎshin shǎtsai ya lu na rai nga ai.
- F. San seng ai lam nga na mǎtu ngu ai gaw Hkristu hte ing shang hpring tsup ai lam nga na mǎtu hte Hkristu a mǎrang ē hkrang nsam gǎlai shai hkrum ai lam nga na mǎtu rai nga ai. Mǎra n rawng ai lam ngu ai gaw anhtē a mǎsha dingsa a rudi asak hte seng ai lam lǎngai mung n nga ai lam hte agang chyǎlang, kǎpum kǎpan re ai hpa mung n nga ai hpe tsun mǎyu ai-mǎdun:Smg.4:7.
- G. Dai hta kǎga Hpung gaw “dai lam ni” n nga nga ai mǎhtang, numsha gaw “Ndai zawn re ai (snr) dai zawn re ai ningra ai lam ni” n mai nga ai ngu nna tsun mǎyu nga ai. Kārai Kāsang gaw Hpung hpe kǎning re ai lam hta nnga, mǎra shāgun na shāra n nga lu ai shāra de shāga woi mat wa na rai nga ai-Ehp.5:27.

IV. Ehp 5:26-27 gaw Smg 8:13-14 hte bung nga ai. Dai lǎhkawng yan gaw anhtē hpe Mǎdu Kārai a ga shāga ai a mǎrang ē, anhtē gaw Mǎdu a lǎhkawng lang ngu na bai yu sa wa hpe ra mǎrin ai shārawng awng myit hte Mǎdu a hpung shingkang hte hpring tsup ai num ningnan byin na mǎtu hkyen lǎjang hkrum ai lam hpaw mǎdun da ai –“Sum ni hta shānu nga ai num ē, kǎnawn mǎnang ni na a nsen hpe mǎdat la ma ai; ngai mung na lu u ga. Ngai tsaw ra ai wa ē, alǎwan sa rit: lawnbai tu ai bum ni a ntsa ē, chyǎhkyi hte, shing n rai, shan nga hkǎlung zawn, tai u ga law.”

- A. Shawlumon a mǎhkawng ga hta Hkristu hpe tsawra let tambram ai wa gaw Mǎdu a sun ni rai nga ai kamsham ai ni hta shānu nga ai Mǎdu hpang, numsha a mǎnaw mǎnang ni gaw Mǎdu a ga hpe mǎdat nga yang, numsha mung Mǎdu a nsen hpe na mǎyu nngai nga nna hpyi shawn wu ai-8:13, mǎdun; 4:13-16, 5:1, 6:2.
 - 1. Da ndai gaw Hkristu a tsawra ni rai nga ai anhtē gaw anhtē tsaw ai Mǎdu a mǎtu shākut shāja nga ai bungli hta Mǎdu hte arau kǎnawn mǎzum gǎlaw ai lam hpe hkang zing da ra na rai nna, Mǎdu hpe dīngyang mǎdat mǎra ra na re lam hpaw mǎdun ai-Luk.10:38-42.
 - 2. Anhtē a asak hkrung lam ni gaw Mǎdu Kārai a mungga ni a ntsa hta shānat nga nna, anhtē a bungli gaw Mǎdu a mǎtsun mǎroi ga ni a ntsa hta mǎdung nga ai (Shr.2:7, 1Sa.3:9-10, mǎdun; Esa.50:4-5, Pru.21:6). Mǎdu Kārai a mungga nlawm ai sha, anhtē gaw Hkristu hpe anhtē a hkawhkan (Esa.6:1,5), anhtē a Mǎdu (2Ko.5:14-15), anhtē a Baw (Kol.2:19) hte anhtē a mǎdu wa (2Ko.11:2) hku nna kǎning re ai hpaw hpān dan ai lam, nhtoi (snr) mǎrai hkum hte seng ai chyē chyang ai lam nga lu na n rai nga ai. Kamsham ai ni a asak hkrung lam gaw Mǎdu Kārai a ga shāga ai lam ntsa hta ma hkra mǎdung nga ai (Ehp.5:26-27).
- B. Ndai ga shāgawp ga rai nga ai Shawlumon a mǎhkawng ga hpungdim dat akyu hpyi ga hku nna, Hkristu a tsawra gaw, shi tsawra ai Mǎdu mǎhtang ga ting hpe chyam bra shāgun na dwi sau tsawm htap ai mungdan (Lawban tu ai bum ni) hpe gaw de wa lu na mǎtu, Mǎdu a hkrung rawt ai atsam (shan nga hkǎlung) hte alǎwan bai yu wa na mǎtu akyu hpyi da nga ai-8:14, Shr.11:15, Dan.2:35.
 - 1. Dai zawn re ai akyu hpyi ai lam gaw la ningnan rai nga ai Hkristu hte num ningnan rai nga ai Mǎdu a tsawra ni gaw shanhtē a hkungran ai lam hte seng ai tsawra myit hta arau sha gum hpawm mat wa ai lam hpe hpaw mǎdun da ai, dai hte mǎren chyoipra ai chyum laika a hpungdin ga hku nna Hkristu a tsawra lǎngai rai nga ai Yawhan a akyu hpyi ga gaw Mǎdu a Kārai hte seng ai tsawra myit hta ē nga ai Hkristu hte Hpung hte seng ai Kārai Kāsang a htani htana yaw mǎsing hpe hpaw mǎdun da ai-Shr.22:20.
 - 2. “Mǎdu Yēsu, yu wa rit law” ngu ai gaw chyum laika a hpang jāhtum akyu hpyi ga rai nga ai (kǎji 20). Chyum laika ting gaw akyu hpyi ai lam lǎngai hku nna hpaw mǎdun da ai Mǎdu Kārai a bai yu sa wa na lam hpe ra mǎrit ai lam hte hpungdim dat da nga ai.